

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Michaela Mikulcová
Komunální ústavní stížnost v judikatuře Ústavního soudu ČR

Bakalářská práce

Olomouc 2014

Já, níže podepsaná Michaela Mikulcová, autorka bakalářské práce na téma Komunální ústavní stížnost v judikatuře Ústavního soudu ČR, která je literárním dílem ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., dávám tímto jako subjekt údajů svůj souhlas ve smyslu § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., správci:

Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, Olomouc, 771 47, Česká republika

ke zpracování osobních údajů v rozsahu: jméno a příjmení v informačním systému, a to včetně zařazení do katalogů, a dále ke zpřístupnění jména a příjmení v katalogích a informačních systémech UP, a to včetně neadresného zpřístupnění pomocí metod dálkového přístupu. Údaje mohou být takto zpřístupněny uživatelům služeb Univerzity Palackého. Realizace zpřístupnění zajišťuje ke dni tohoto prohlášení vnitřní složka UP, která se nazývá Knihovna UP.

Souhlas se poskytuje na dobu ochrany autorského díla dle zákona č. 121/2000 Sb.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Komunální ústavní stížnost v judikatuře Ústavního soudu ČR vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 31. března 2014

Michaela Mikulcová

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat své rodině a mým blízkým za podporu, kterou mi po celou dobu studia poskytovali, a dále také doc. JUDr. Michalu Bartoňovi, Ph.D., za odborné vedení mé bakalářské práce a za cenné rady při konzultacích.

Obsah

1 Ústavní soudnictví v České republice.....	6
2 Komunální ústavní stížnost.....	8
2.1 Právo na samosprávu.....	8
2.2 Zásah státu do práva na samosprávu	10
2.2.1 Zásah	11
3 Náležitosti komunální ústavní stížnosti.....	15
3.1 Lhůta pro podání ústavní stížnosti.....	17
3.2 Přípustnost ústavní stížnosti.....	18
4 Odmítnutí komunální ústavní stížnosti.....	20
4.1 Důvody odmítnutí.....	20
4.2 Odmítnutí z formálních důvodů.....	21
4.2.1 Odmítnutí návrhu pro neodstranění vad návrhu	21
4.2.2 Odmítnutí návrhu pro opožděnost podání návrhu	21
4.2.3 Odmítnutí návrhu pro podání někým zjevně neoprávněným.....	23
4.2.4 Odmítnutí návrhu pro nepřípustnost návrhu.....	26
4.3 Odmítnutí návrhu pro zjevnou neopodstatněnost návrhu	27
5 Meritorní rozhodování.....	30
5. 1 Regulace hazardu.....	30
5.2 Mandát člena zastupitelstva, volba místostarosty	34
5. 3 Ostatní komunální stížnosti	37
Závěr.....	40
Literatura.....	42

Úvod

Tématem mé bakalářské práce je „*Komunální ústavní stížnost v judikatuře Ústavního soudu ČR*“. Budu se tedy zabývat rozhodovací činností Ústavního soudu v případech, kdy dochází k namítanému zásahu orgánu státu do ústavně zaručeného práva územních samosprávných celků na samosprávu, a rozeberu komunální ústavní stížnosti, které zastupitelstva obcí a krajů podala.

V první kapitole své práce se vyjadřuji k ústavnímu soudnictví, které patří mezi základní znaky každého moderního právního státu, a dále k postavení Ústavního soudu jako orgánu ochrany ústavnosti. Vycházím přitom z ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále v textu jen *Ústava ČR*) a dále pak ze zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen *zákon o Ústavním soudu*).

V kapitole druhé se soustředím na vymezení toho, co se rozumí pod pojmem *komunální ústavní stížnost* a dále se zabývám základními znaky, které pojem komunální stížnosti definují. Rozeberu tedy právo územních samosprávných celků na samosprávu, které je zakotveno v čl. 100 odst. 1 Ústavy ČR a případy, kdy může ze strany státu dojít k zásahu do tohoto práva. Proto podrobněji vymezím pojem *zásahu* a pojem *orgán státu*.

Ve třetí kapitole se zabývám náležitostmi komunální ústavní stížnosti, tak jak je stanoví zákon o Ústavním soudu, přičemž se blíže zaměřím na lhůtu pro podání komunální stížnosti a také na přípustnost komunální stížnosti.

Ve čtvrté kapitole popisují důvody odmítnutí komunální ústavní stížnosti, přičemž tato kapitola je dále členěna na odmítnutí z formálních důvodů a na odmítnutí pro zjevnou neopodstatněnost návrhu. U jednotlivých případů pak uvádím konkrétní komunální ústavní stížnosti, které byly z těchto důvodů Ústavním soudem odmítnuty.

Obsahem páté kapitoly jsou ty komunální stížnosti, jimiž se Ústavní soud již zabýval meritorně. Ty jsem rozdělila na oblast regulace hazardu a oblast mandátu člena zastupitelstva a volbu místostarosty. Nakonec se zabývám ostatními komunálními stížnostmi, které nespádají do žádné z těchto kategorií.

Téma komunální ústavní stížnosti je zpracováno k právnímu stavu platnému a účinnému k 31. březnu 2014.

1 Ústavní soudnictví v České republice

Ústavní soud České republiky je zřízen ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a je pojmán jako orgán, který je součástí soudní moci, kterou Ústava ČR upravuje ve hlavě čtvrté. Je však koncipován jako orgán s výlučným postavením, kterému je svěřena ochrana ústavnosti a stojí mimo systém všeobecného soudnictví¹. Oproti soudům obecným, které jsou tvořeny Nejvyšším soudem, Nejvyšším správním soudem, vrchními, krajskými a obecnými soudy, je Ústavní soud ČR samostatným článkem soudní soustavy, nepředstavuje další odvolací instanci (nestojí tedy v hierarchii soudní moci nad obecnými soudy jako nadřizený článek) a ani sám nemá žádnou vertikální strukturu.

Rozsah věcné působnosti Ústavního soudu, který představuje zároveň obsah ochrany ústavnosti, je vymezen taxativním výčtem právních věcí, o kterých Ústavní soud rozhoduje, v čl. 87 Ústavy ČR. Úkolem této bakalářské práce je však zabývat se pouze ústavní stížností orgánů územní samosprávy proti nezákonnému zásahu státu, upravenou v čl. 87 odst. 1 písm. c) Ústavy ČR.

Podrobnější úpravu fungování Ústavního soudu - organizaci soudu, řízení před ním a projednávání kárných provinění soudců, upravuje zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů. Řízení o ústavní stížnosti orgánů územní samosprávy proti nezákonnému zásahu státu je upraveno v hlavě druhé, oddílu třetím zákona o Ústavním soudu, konkrétně v ustanovení § 72 odst. 1 písm. b) a násl.

Podobným řízením, které se dotýká orgánů územní samosprávy, je podle čl. 87 odst. 1 písm. k) Ústavy ČR rozhodování sporů o rozsah kompetencí státních orgánů a orgánů územní samosprávy, nepřísluší-li podle zákona jinému orgánu. Kompetence Ústavního soudu rozhodovat tyto kompetenční spory byla však samotnou Ústavou ČR omezena, neboť ústavodárce počítal s tím, že při zřízení Nejvyššího správního soudu přejde rozhodování právě na něj. I přes to Ústavnímu soudu přísluší rozhodovat množství kompetenčních sporů, neboť dojde-li ke sporu,

¹Tak jak to uvádí i K. Klíma ve své publikaci. KLÍMA, Karel. *Ústavní právo*. 4. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o, 2006, s. 525.

kde nelze pro jeho rozhodnutí nalézt jiné řešení, je právě na Ústavním soudu, aby jej rozhodl, protože není možné nechat tyto otázky nevyřešené.

Co se týče orgánů územní samosprávy, Ústavní soud sám vymezil, že při rozhodování o tom, zda došlo v dané věci k decentralizaci a věc spadá do kompetence orgánů územní samosprávy, se má omezit jen na určení této skutečnosti a nemá již vymezovat, kterému orgánu věc přísluší².

Podle ustanovení § 120 odst. 1 zákona o Ústavním soudu v řízeních o rozsah kompetencí státních orgánů a orgánů územní samosprávy podle čl. 87 odst. 1 písm. k) Ústavy Ústavní soud rozhoduje spory mezi státními orgány a orgány územních samosprávných celků o příslušnost *vydat rozhodnutí nebo činit opatření nebo jiné zásahy* ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení. Návrh na zahájení řízení je v kompetenčním sporu mezi státem a územním samosprávným celkem oprávněn podat buď státní orgán, nebo zastupitelstvo územního samosprávného celku podle ustanovení § 120 odst. 2 písm. a) a b) zákona o Ústavním soudu.

²FILIP, Jan. In BAHÝLOVÁ, Lenka a kol. *Ústava České republiky. Komentář*. 1. vydání. Praha: Linde a.s., 2010, s. 1159-1160 (čl. 87 Ústavy).

2 Komunální ústavní stížnost

Ústava stanoví orgánům územní samosprávy možnost podat ústavní stížnost proti nezákonnému zásahu státu, neboli tzv. komunální stížnost. Tuto podává zastupitelstvo obce nebo vyššího územního samosprávného celku (kraje), má-li za to, že bylo nezákonným zásahem státu porušeno právo na samosprávu územního samosprávného celku. Komunální ústavní stížnost se tedy liší od obecné ústavní stížnosti podle § 87 odst. 1 písm. d) Ústavy ČR, kde se stěžovatel domáhá ochrany svého ústavně zaručeného základního práva nebo svobody.

V důsledku toho je proto nutné rozlišovat případy, kdy územní samosprávný celek vystupuje jako každá jiná právnická osoba a je tedy oprávněn i k podání individuální ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy ČR, a případy, kdy se podáním ústavní stížnosti územní samosprávný celek domáhá ochrany ústavně zaručeného práva na samosprávu podle čl. 87 odst. 1 písm. c) Ústavy ČR³. Pro řízení o komunální ústavní stížnosti platí stejná pravidla jako pro řízení o ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy ČR, pokud zákon nestanoví jinak. Komunální ústavní stížností lze dále namítat jen zásah státního orgánu směřující do samostatné působnosti, nemůže se jednat o výkon přenesené působnosti.

2.1 Právo na samosprávu

Zaručení práva na samosprávu nalezneme již v úvodních ustanoveních Ústavy ČR, v čl. 8 se stanoví, že se „*zaručuje samospráva územních samosprávných celků*“. Bližší vymezení pak podává hlava sedmá, přímo nazvaná územní samospráva. Právo územních samosprávných celků na samosprávu je zakotveno ve čl. 100 odst. 1 Ústavy ČR, kde se územní samosprávné celky vymezují jako územní společenství občanů, kteří mají právo na samosprávu. Právní úpravu nalezneme jak v dalších vnitrostátních právních předpisech, tak i v podobě úpravy mezinárodní, představované Evropskou chartou místní samosprávy⁴, kde je místní samospráva charakterizována jako „*právo a schopnost místních společenství v mezích daných*

³Podrobněji se rozdíly obecné a komunální ústavní stížnosti zabývá V. Šimíček in ŠIMÍČEK, Vojtěch. *Ústavní stížnost*. 3. vydání. Praha: Linde, a.s., 2005, s. 83.

⁴Sdělení č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy, ve znění sdělení č. 369/1999 Sb.

zákonem a na svou odpovědnost a v zájmu místního obyvatelstva upravovat a spravovat podstatnou část věcí veřejných“.

Samospráva vedle státní správy představuje druhou nejdůležitější větev veřejné správy a je součástí veřejné moci. Je vykonávána vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a vlastními prostředky. *„Je to veřejná správa vykonávaná subjekty odlišnými od státu, avšak státem aprobovanými.“⁵*

Obcím jsou tedy právem na samosprávu dány poměrně rozsáhlé pravomoci, jak rozhodovat o svých záležitostech. Proto je nutné vnímat právo na samosprávu také v rovině odpovědnosti, kdy zastupitelstvo a další orgány obce odpovídají jak za obec samou, tak i za občany, kteří ji tvoří a za území, na kterém se obec rozkládá⁶.

Územní samosprávné celky se člení na základní územní samosprávné celky, představované obcemi, a vyšší územní samosprávné celky, kterými jsou kraje. Obce jsou vždy součástí kraje, které byly vytvořeny ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. V souvislosti s obcemi hovoříme o tzv. místní samosprávě.

Podle M. Kopeckého pojem „obec“ vyjadřuje v našem právním řádu *„jednak základní samosprávné společenství občanů (...), jednak i základní jednotku územního členění státu. Obec je veřejnoprávní korporace, která je charakterizována třemi prvky, jejichž spojení tvoří podstatu obce. Jedná se o územní základ obce, osobní základ obce a právo na samosprávu.“⁷* Podobně jako u obcí, i kraje jsou územním celkem tvořeným jeho občany a jsou charakterizovány územním a osobním základem a právem vykonávat územní samosprávu.

Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi nestátního charakteru, které jsou nadány právní subjektivitou a Ústava ČR jim přiznává právo mít vlastní majetek a hospodařit podle vlastního rozpočtu. Stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem.

Při vytyčení toho, co se rozumí samostatnou působností obce a je tudíž obsahem práva na samosprávu, se do jisté míry můžeme obrátit na zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Zde máme stanoveno, že obec spravuje své záležitosti

⁵KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. 1. vydání. Praha: Linde a.s., 2007, s. 20.

⁶KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v české republice*. 1. vydání. Praha: Leges s.r.o., 2012, s. 14.

⁷KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 1. vydání. Praha: WoltersKluwer, a.s., 2010, s. 65.

samostatně a obsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem⁸. Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o samostatnou působnost. V § 10 zákona o obcích nalezneme výčet, kdy může obec v samostatné působnosti ukládat povinnosti obecně závaznou vyhláškou⁹.

Charakterem územní samosprávy se zabýval ve svých nálezech i Ústavní soud. Definoval, že územní samosprávné celky musí mít reálnou možnost záležitosti a otázky místního charakteru řešit na základě svého uvážení, kdy je formou zastupitelské demokracie realizována vůle zastoupených na lokální a regionální úrovni¹⁰. V nálezu č. 35/1994 Sb., je pak stanoveno, že „*obec může vydávat obecně závazné vyhlášky, jejichž obsahem jsou právní povinnosti, jen na základě a v mezích zákona. K vydání obecně závazné vyhlášky, jejímž obsahem jsou právní povinnosti, je obec proto oprávněna jenom v případě výslovného zákonného zmocnění*“¹¹. Ústavní soud se tedy přikláněl k pojetí obecně závazných vyhlášek jako sekundárního právního předpisu.

S nálezem Pl. ÚS 45/06 však došlo k obratu v judikatuře Ústavního soudu s odůvodněním, že po patnácti letech existence Ústavy se pojem práva na územní samosprávu ustálil a také ubylo případů, kdy obce překračují vydáváním obecně závazných vyhlášek své kompetence. V souladu s posunem právního prostředí Ústavní soud opustil dosavadní restriktivní výklad čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR a nadále jej interpretuje tak, že obce jsou přímo zmocněny tvořit právo ve formě obecně závazných vyhlášek, a to i když jsou jimi ukládány povinnosti, a „*žádné další zákonné zmocnění nepotřebují, neboť pojmově není právního předpisu bez stanovení právních povinností.*“¹²

2.2 Zásah státu do práva na samosprávu

Autonomie územní samosprávy je omezena možnostmi státu zasahovat do činnosti územních samosprávných celků. Základ pro toto zmocnění nalezneme

⁸§ 7 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁹Jedná se zejména o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, pořádání sportovních, kulturních a jiných veřejných akcí, zajištění čistoty ulic a veřejných prostranství a v poslední řadě také, pokud tak stanoví zvláštní zákon.

¹⁰Nález Ústavního soudu ze dne 9. července 2003, sp. zn. Pl. ÚS 5/03

¹¹Nález Ústavního soudu ze dne 19. ledna 1994, sp. zn. Pl. ÚS 5/93

¹²Nález Ústavního soudu ze dne 11. prosince 2007, sp. zn. Pl. ÚS 45/06

v Ústavě ČR, v čl. 101 odst. 4, který takový zásah umožňuje, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem.

K zásahu do územní samosprávy může dojít ze strany zákonodárce, jelikož samospráva je upravována zákony a záleží tak na moci zákonodárné, jak široce vymezí okruh záležitostí, které je nejlépe spravovat na místní nebo oblastní úrovni.

Ze strany moci výkonné jsou možnosti zásahu do územní samosprávy dány jejími dozorovými funkcemi. V oblasti samostatné působnosti podléhají doзору obecně závazné vyhlášky a jiná opatření obce či kraje. Dozor vykonává Ministerstvo vnitra, které v případě, že není sjednána náprava, podává návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky k Ústavnímu soudu a v případě jiných opatření k příslušnému krajskému soudu.

2.2.1 Zásah

Komunální ústavní stížnost však podávají orgány územní samosprávy proti *nezákonným* zásahům ze strany státu. Již v tomto vymezení můžeme narazit na terminologický problém, kdy Ústava ČR hovoří o „ústavní stížnosti“, která nicméně směřuje jak proti zásahům neústavním, tak i zásahům *nezákonným*. Další nepřesností je stanovení aktivní legitimace k podání ústavní stížnosti „orgánům územní samosprávy“, ačkoliv nositelem práva na samosprávu je přímo územní samosprávný celek¹³.

Komunální ústavní stížností se tedy posuzují zásahy protizákonné, které mohou mít buď podobu formálního aktu (*pravomocné rozhodnutí* v řízení, jehož byl územní samosprávný celek účastníkem), nebo podobu *jiného zásahu orgánu veřejné moci*, než je rozhodnutí. Co se týče rozhodnutí, není podstatné, jak je příslušné rozhodnutí označeno, avšak to, že jím orgán veřejné moci autoritativně zasáhl do práv nebo povinností navrhovatele. Musí se jednat o pravomocné rozhodnutí a musí být vydáno o posledním procesním prostředku, který zákon k ochraně práva poskytuje, což znamená, že před podáním ústavní stížnosti je nutné vyčerpat všechny procesní prostředky umožněné zákonem, jinak by byl návrh odmítnut jako

¹³Podrobněji LANGÁŠEK, Tomáš. In WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Zákon o Ústavním soudu s komentářem*. Praha: ASPI, a.s., 2007, s. 328 (§ 72 zákona o Ústavním soudu)

nepřípustný - tedy je nutné přezkoumat rozhodnutí ve správním soudnictví včetně podání kasační stížnosti.

V případě jiného zásahu než rozhodnutí se jedná o nějaké faktické jednání či nečinnost, definici jiného zásahu orgánu veřejné moci provedl Ústavní soud v nálezu III. ÚS 62/95. Zde Ústavní soud charakterizoval pojem jiného zásahu orgánu veřejné moci jako „ *převážně jednorázový, protiprávní a zároveň protiústavní útok těchto orgánů vůči základním ústavně zaručeným právům (svobodám), který v době útoku představuje trvalé ohrožení po právu existujícího stavu, přičemž takový útok sám není výrazem (výsledkem) řádné rozhodovací pravomoci těchto orgánů a jako takový se vymyká obvyklému přezkumnému či jinému řízení.*¹⁴“ Pojem nezákonného zásahu, pokynu nebo donucení upravuje také soudní řád správní v § 82 jako „zásah“ správního orgánu, který není rozhodnutím a byl zaměřen přímo proti žalobci nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo¹⁵.

Zákon o Ústavním soudu v 72 odst. 1 písm. a) používá termínu opatření nebo jiný zásah orgánu veřejné moci. Termínu „opatření“ využívá právní řád poměrně často a podle V. Šimíčka by měl být vykládán „*zejména ve vztahu k případům ukládání opatření v průběhu kontrolní činnosti vykonávané správním orgánem*“¹⁶.

Ústavní stížnost lze podat pouze proti trvajícím zásahům orgánu veřejné moci, stěžovatel jím musí být stále ještě postižen. Pokud totiž Ústavní soud ústavní stížnosti proti jinému zásahu orgánu veřejné moci vyhoví, podle § 82 odst. 3 písm. c) zákona o Ústavním soudu zakáže příslušnému státnímu orgánu, aby v porušování práva a svobody pokračoval a přikáže mu, aby, pokud je to možné, obnovil stav před porušením. Z uvedeného vyplývá, že jednalo-li by se o již ukončený zásah, byl by takový příkaz Ústavního soudu pojmově vyloučen. Podobně nelze ústavní stížnost směřovat ani proti zásahu, který se teprve očekává v budoucnu. Za zásah orgánu veřejné moci nelze považovat legislativní činnost, jakož i vydání obecně závazného předpisu ústředního orgánu státní správy v mezích jeho pravomoci a působnosti¹⁷.

Jelikož právní úprava ústavního soudnictví nezná tzv. *actio popularis*, je nutné, aby namítané rozhodnutí nebo opatření bylo vydáno v řízení, v němž je stěžovatel účastníkem. Jak uvádí k obecné ústavní stížnosti Langášek, „*zásah orgánu veřejné*

¹⁴Nález Ústavního soudu ze dne 30. listopadu 1995, sp. zn. III. ÚS 62/95

¹⁵Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶Šimíček dále uvádí, že pojem „opatření“ byl použit zřejmě z důvodu inspirace řízením před nejvyšším správním soudem První republiky. ŠIMÍČEK, Vojtěch. *Ústavní stížnost*. 3. vydání. Praha: Linde a.s., 2005, s. 98.

¹⁷Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. července 1994, sp. zn. I. ÚS 92/94

*moci, proti němuž ústavní stížnost směřuje, musí být individualizovaný a ochrany před ním se může u Ústavního soudu dovolávat pouze osoba, jejíž ústavně zaručená základní práva nebo svobody jí byla přímo dotčena*¹⁸.“ Pokud by se tedy jednalo o komunální ústavní stížnost, ochrany by se mohla domáhat obec v případě, že by došlo k zásahu do jejího práva na samosprávu. Pokud by tomu tak nebylo, návrh by byl Ústavním soudem odmítnut jako zjevně neoprávněný podle § 43 odst. 1 písm. c) zákona o Ústavním soudu.

2.2.2 Orgán státu

Čl. 2 Ústavy ČR stanoví, že zdrojem veškeré státní moci je lid a vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní. Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, mezích a způsoby, které stanoví zákon. Státní mocí se tedy rozumí moc vykonávaná přímo státem (jeho orgány). Je součástí veřejné moci, která je obsahově širší, protože zahrnuje také moc vykonávanou nestátními subjekty.

Definicí pojmu „veřejná moc“ se zabýval Ústavní soud ČSFR a vyložil ji jako takovou moc, „*kteřá autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech subjektů, a to přímo i zprostředkovaně. Subjekt, o jehož právech nebo povinnostech rozhoduje orgán veřejné moci, není s tímto orgánem v rovnoprávném postavení a obsah rozhodnutí tohoto orgánu nezávisí od vůle subjektu.*“ Veřejnou moc představuje prostřednictvím svých orgánů především stát a dále jiné veřejnoprávní korporace, avšak pouze za předpokladu, že je to součástí jeho pravomoci dané zákonem¹⁹.

Pod pojmem státní orgán se pak chápe kterýkoliv orgán státu v rámci systému dělby moci. V praxi se jedná například o vládu, prezidenta republiky, Poslaneckou sněmovnu, Senát, jednotlivé soudy, organizační složky státu a další státní orgány.

Jak je uvedeno v § 72 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu, pasivně legitimovaným subjektem tedy v řízení o komunální ústavní stížnosti může být pouze stát (státní orgán), nebo jiný orgán veřejné moci, který vykonává státní správu.

¹⁸LANGÁŠEK, Tomáš. In WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Zákon o Ústavním soudu s komentářem*. Praha: ASPI, a.s., 2007, s. 329 (§ 72 zákona o Ústavním soudu).

¹⁹FILIP, Jan, HOLLÄNDER, Pavel, ŠIMÍČEK, Vojtěch. *Zákon o Ústavním soudu. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 499 (§ 72 zákona o Ústavním soudu).

Nemůže se jednat o fyzickou nebo právnickou osobu soukromého práva ani o jiný územní samosprávný celek při výkonu samosprávy²⁰.

²⁰Srov. LANGÁŠEK, Tomáš. In WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Zákon o Ústavním soudu s komentářem*. Praha: ASPI, a.s., 2007, s. 333 (§ 72 zákona o Ústavním soudu).

3 Náležitosti komunální ústavní stížnosti

Řízení o komunální ústavní stížnosti je zahájeno dnem doručení návrhu Ústavnímu soudu. Každá podaná ústavní stížnost musí splňovat jak obecné náležitosti podání, tak i zvláštní náležitosti.

Obecné náležitosti podání jsou vymezeny v § 34 zákona o Ústavním soudu, který stanoví, že návrh na zahájení řízení:

- a) se podává písemně Ústavnímu soudu,
- b) musí z něj být patrné, kdo jej činí (musí obsahovat identifikaci stěžovatele a jeho právního zástupce)
- c) které věci se týká (namítaný zásah musí být přesně identifikován, stejně jako orgán, který se jej dopustil),
- d) co sleduje,
- e) musí být podepsán,
- f) datován,
- g) musí obsahovat pravdivé vyličení rozhodujících skutečností a označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává (tzn. včetně uvedení skutečností, že komunální ústavní stížnost je podána v zákonem stanovené lhůtě a je přípustná, jelikož stěžovatel vyčerpал procesní prostředky k ochraně svého práva),
- h) musí z něj být patrné, čeho se navrhovatel domáhá,
- i) a musí být předkládán v takovém počtu stejnopisů, aby jeden stejnopis zůstal u soudu a aby každému účastníkovi nebo vedlejšímu účastníkovi, kteří byli v návrhu uvedeni, mohl být doručen rovněž jeden stejnopis.

Zvláštní náležitosti ústavní stížnosti jsou stanoveny v § 72 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu:

- a) komunální ústavní stížnost je oprávněno podat zastupitelstvo obce nebo vyššího územního samosprávného celku, jestliže tvrdí, že nezákonným zásahem státu bylo porušeno zaručené právo územního samosprávného celku na samosprávu,

- b) ústavní stížnost lze podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí o posledním procesním prostředku, který zákon stěžovateli k ochraně jeho práva poskytuje,
- c) jestliže zákon procesní prostředek k ochraně práva stěžovateli neposkytuje, lze podat ústavní stížnost ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy se stěžovatel o zásahu orgánu veřejné moci do jeho ústavně zaručených základních práv nebo svobod dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy k takovému zásahu došlo,
- d) k ústavní stížnosti musí být přiložena kopie rozhodnutí o posledním procesním prostředku k ochraně práva.

Jak již bylo uvedeno, zákon aktivní procesní legitimaci k podání komunální ústavní stížnosti přiznává zastupitelstvu obce, kraje nebo zastupitelstvu hlavního města Prahy. Jiným orgánům územního samosprávného celku ji nepřísluší podat a takovou komunální stížnost by Ústavní soud odmítl jako návrh podaný někým zjevně neoprávněným. Jelikož je zastupitelstvo kolektivním orgánem, na podání komunální stížnosti se musí usnést a toto usnesení musí být také přílohou podávané komunální stížnosti.

Způsob jednání zastupitelstva zákon o Ústavním soudu blíže nevymezuje, ze znění § 30 odst. 3 zákona o Ústavním soudu však lze dovodit, že „za zastupitelstvo jedná jeho usnesením pověřený člen zastupitelstva, zpravidla to bude starosta, resp. hejtman či primátor hlavního města Prahy, avšak nikoli v postavení jiného orgánu územního samosprávného celku, nýbrž výlučně z titulu svého členství v zastupitelstvu.²¹“

Stěžovatel se může spolu s podanou komunální stížností v souladu s § 74 zákona o Ústavním soudu také domáhat zrušení zákona nebo jiného právního předpisu nebo jeho jednotlivého ustanovení, a to za podmínky, že jejich uplatněním nastala skutečnost, která je předmětem ústavní stížnosti a podle tvrzení stěžovatele jsou v rozporu s ústavním zákonem (či zákonem, jedná-li se o jiný právní předpis)²².

²¹LANGÁŠE, Tomáš. In WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Zákon o Ústavním soudu s komentářem*. Praha: ASPI, a.s., 2007, s. 331 (§ 72 zákona o Ústavním soudu).

²²Viz ŠEVČÍK, Vlastimil. Ústavní stížnost jako návrh na zahájení řízení před Ústavním soudem. *Bulletin advokacie*, 1995, roč. 6, č. 6-7, s. 9 – 10.

Ústavní stížnost nelze podat pouze proti právnímu předpisu, neboť je nutné, aby zásah měl charakter individuálního aktu aplikace práva, kterým byla zasažena individuální sféra stěžovatelových práv. Dále nestačí jen samotná aplikace právního předpisu, „*nýbrž je zapotřebí, aby se v důsledku jeho aplikace vydaný zásah orgánu veřejné moci projevil v individuální sféře stěžovatele negativně, tj. došlo k porušení jeho ústavně zaručených základních práv nebo svobod.*“²³

Podle konstantní judikatury Ústavního soudu představuje návrh na zrušení zákona podaný spolu s ústavní stížností akcesorický návrh, který sdílí i její právní osudy. Jeli-li tedy ústavní stížnost odmítnuta, odpadá tím základní podmínka možného projednání návrhu na zrušení zákona²⁴. Pokud ústavní stížnost splňuje všechny zákonem stanovené procesní náležitosti, usnesením se přeruší řízení a návrh na zrušení právního předpisu se postoupí k rozhodnutí plénu Ústavního soudu. Poté, co plénum o návrhu na zrušení právního předpisu rozhodne, pokračuje se v přerušném řízení o ústavní stížnosti.

Jestliže návrh na zahájení řízení nesplňuje požadované náležitosti, navrhovatel se o tom vyrozumí a určí se mu lhůta k odstranění vad návrhu. V případě, že tak navrhovatel neučiní, návrh bude podle § 43 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu odmítnut.

3.1 Lhůta pro podání ústavní stížnosti

Ústavní stížnost lze podle ustanovení § 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí o posledním procesním prostředku, který zákon stěžovateli k ochraně jeho práva poskytuje. Toto ustanovení bylo novelizováno zákonem č. 404/2012 Sb.²⁵ Podle dřívější úpravy totiž bylo možno podat ústavní stížnost ve lhůtě 60 dnů od doručení rozhodnutí o posledním procesním prostředku k ochraně práva.

Lhůtu pro podání ústavní stížnosti interpretoval Ústavní soud jako lhůtu procesněprávní, nikoliv hmotněprávní. Proto stačí, aby ústavní stížnost byla v této

²³ŠIMÍČEK, Vojtěch. In FILIP, Jan, HOLLÄNDER, Pavel, ŠIMÍČEK, Vojtěch. *Zákon o Ústavním soudu. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 544 (§ 74 zákona o Ústavním soudu).

²⁴Usnesení Ústavního soudu ze dne 3. října 1995, sp. zn. III. ÚS 101/95

²⁵Zákon č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

lhůtě pouze podána a nikoliv doručena Ústavnímu soudu. Procesněprávní charakter této lhůty Ústavní soud vyvozuje na základě systematické interpretace zákona o Ústavním soudu, jelikož daná lhůta se nachází v druhé části tohoto zákona, nazvané „Řízení před Ústavním soudem“. *„Uvedené části zákona obsahují tedy ustanovení upravující postup řízení před Ústavním soudem, mají povahu procesní, a proto i lhůty v nich uvedené jsou lhůtami procesněprávními²⁶.“* Ve svém dalším nálezu Ústavní soud uvedenou lhůtu opět považuje za lhůtu procesní, jelikož zákon o Ústavním soudu, kde je lhůta upravena, je procesním předpisem, *„který v případě opožděného podání návrhu přikazuje návrh odmítnout, zatímco v případě nedodržení lhůty hmotněprávní by bylo třeba podle obecných zásad návrh věcně zamítnout.²⁷“*

Zmeškání lhůty k podání ústavní stížnosti nelze prominout, neboť to ustanovení § 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu neumožňuje. Ústavní soud také obdržel návrh na její zrušení, který jako zjevně neopodstatněný odmítl²⁸.

Jelikož je v ustanovení § 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu stanoveno, že ústavní stížnost lze podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí o posledním procesním prostředku, který zákon stěžovateli k ochraně jeho práva poskytuje, upozorňuje V. Šimíček na situace, kdy příslušné rozhodnutí ještě v této lhůtě nenabylo právní moci. Ústavní soud podle něj *„nemá důvod přijetí takové ústavní stížnosti odmítnout, sám však může rozhodnout až poté, co toto rozhodnutí nabylo právní moci²⁹.“*

3.2 Přípustnost ústavní stížnosti

Ústavní stížnost je podle ustanovení § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu nepřípustná, jestliže stěžovatel nevyčerpal všechny procesní prostředky, které mu zákon k ochraně jeho práva poskytuje (§ 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu).

²⁶Nález Ústavního soudu ze dne 2. února 1995, sp. zn. I. ÚS 117/93

²⁷Nález Ústavního soudu ze dne 22. března 1994, sp. zn. Pl. ÚS 37/93

²⁸*„ústavní zmocnění k vydání zákona č. 182/1993 Sb. obsahuje čl. 88 odst. 1 Ústavy ČR, podle něhož zákon stanoví, kdo a za jakých podmínek je oprávněn podat návrh na zahájení řízení a další pravidla o řízení před Ústavním soudem. Přitom je zřejmé, že jednou z podmínek projednání návrhu Ústavním soudem představuje právě stanovení lhůty k jeho podání.“* Usnesení Ústavního soudu ze dne 20. května 2003, sp. zn. I. ÚS 35/03

²⁹ŠIMÍČEK, Vojtěch. *Ústavní stížnost*. 3. vydání. Praha: Linde, 2005, s. 119.

Typickým znakem ústavní stížnosti je tak její subsidiarita, jelikož nepředstavuje ani řádný opravný prostředek, ani mimořádný opravný prostředek³⁰.

K subsidiaritě ústavní stížnosti se vyjádřil i Ústavní soud a uvedl, že *„má jak dimenzi formální, tak dimenzi materiální. Na jedné straně se subsidiarita ústavní stížnosti odráží v požadavku vyčerpání všech prostředků před jednotlivými orgány veřejné moci, jež právní řád poskytuje. Na druhé straně jsou důvodem subsidiarity samotné kompetence Ústavního soudu jako orgánu ochrany ústavnosti, tedy orgánu, který poskytuje ochranu základním právům jednotlivce teprve tehdy, pokud základní práva nebyla respektována ostatními orgány veřejné moci.“*³¹

I pro komunální ústavní stížnost platí princip subsidiarity a obec musí vyčerpat všechny prostředky, které jí zákon k ochraně práva poskytuje, jelikož však komunální ústavní stížnost představuje specifický druh řízení, počet prostředků, které bude moci využít, bude značně omezený.

V. Šimíček dále uvádí, že se Ústavní soud při hodnocení přípustnosti ústavní stížnosti musí zabývat tím, zda *„příslušný procesní prostředek může podat sám stěžovatel a zda s podáním tohoto prostředku jsou bezprostředně spojeny určité konkrétní právní důsledky, které se mohou pozitivně projevit v právní sféře stěžovatele.“*³²

Vyčerpáním všech procesních prostředků se rozumí nejen jejich uplatnění, ale také ukončení řízení o nich pravomocným rozhodnutím. Pokud by například byl opravný prostředek podán opožděně a z toho důvodu odmítnut, nebyla by tato podmínka splněna.

³⁰Tamtéž s. 118.

³¹Usnesení Ústavního soudu ze dne 28. dubna 2004, sp. zn. I. ÚS 236/04

³²ŠIMÍČEK, Vojtěch. *Ústavní stížnost*. 3. vydání. Praha: Linde, 2005, s. 121.

4 Odmítnutí komunální ústavní stížnosti

4.1 Důvody odmítnutí

Odmítnutí komunální ústavní stížnosti v dosavadní praxi Ústavního soudu představuje nejčastější způsob jejího vyřízení. Většina podaných návrhů komunálních ústavních stížností byla Ústavním soudem odmítnuta, neboť nespĺňovala základní zákonné náležitosti. Ustanovení § 43 zákona o Ústavním soudu tedy umožňuje v takovém případě návrh odmítnout ještě před tím, než Ústavní soud přistoupí k jeho meritornímu posouzení. O odmítnutí podaného návrhu rozhoduje Ústavní soud usnesením.

Soudce zpravodaj návrh odmítne mimo ústní jednání, jestliže nejsou splněny tyto formální náležitosti³³:

- navrhovatel neodstranil vady návrhu ve lhůtě k tomu určené,
- je-li návrh podán po lhůtě stanovené pro jeho podání,
- jde-li o návrh podaný někým zjevně neoprávněným,
- jde-li o návrh, k jehož projednání není Ústavní soud příslušný,
- je-li podaný návrh nepřijatelný.

Dále může návrh odmítnout senát Ústavního soudu mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků, jde-li o návrh zjevně neopodstatněný³⁴. Pro tento prostředek, který představuje určitou ochranu Ústavního soudu před zahlcením, se v praxi Ústavního soudu vžilo označení „kvazimeritorní přezkum“. Nejčastěji se stává, že stěžovatel nerespektuje postavení Ústavního soudu jako orgánu ochrany ústavnosti a obrací se na něj jako by se jednalo o běžnou přezkumnou instanci³⁵.

Uvedené důvody jsou stanoveny taxativně, Ústavní soud proto nemůže rozhodnout o odmítnutí ústavní stížnosti z jiných důvodů, a uplatní se ve všech typech řízení před Ústavním soudem. K tomu, aby byl návrh odmítnut, stačí, je-li splněn alespoň jeden z uvedených důvodů. Ústavní soud může přistoupit k odmítnutí návrhu, pokud je zřejmé, že byl podán osobou zjevně neoprávněnou, stěžovatel nedodržel stanovenou lhůtu k podání návrhu, návrh je nepřijatelný nebo Ústavní soud není příslušný k jeho projednání, i když stěžovatele nejdříve nevyzve

³³§ 43 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů

³⁴§ 43 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů

³⁵POSPÍŠIL, Ivo. In WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Zákon o Ústavním soudu s komentářem*. Praha: ASPI, a.s., 2007, s. 149 (§ 43 zákona o Ústavním soudu).

k odstranění vad, které návrh obsahuje³⁶. Takový postup, kdy by posléze stejně došlo k odmítnutí podaného návrhu, by byl nadbytečným.

4.2 Odmítnutí z formálních důvodů

4.2.1 Odmítnutí návrhu pro neodstranění vad návrhu

Podanou ústavní stížností sp. zn. **III. ÚS 1786/13**³⁷ se domáhala obec Ostravice zrušení usnesení státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě, kterým byla zamítnuta stěžovatelčina stížnost proti usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Ostravě. Tímto usnesením byl stěžovatelce ustanoven opatrovník podle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním³⁸, v trestním řízení proti starostovi obce, kde stěžovatelka vystupuje jako poškozená.

Ústavní soud stěžovatelku upozornil, že její podání nesplňuje požadavky kladené na návrh, jelikož k němu nebylo přiloženo usnesení zastupitelstva obce, z něhož by byla patrná vůle zastupitelstva komunální ústavní stížnost podat.

Jelikož stěžovatelka uvedený nedostatek ve stanovené lhůtě nenapravila, Ústavní soud podle § 43 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu komunální stížnost odmítnul.

4.2.2 Odmítnutí návrhu pro opožděnost podání návrhu

Ve věci ústavní stížnosti sp. zn. **IV. ÚS 606/06**³⁹ obec Podlešín navrhovala zrušení usnesení vlády České republiky, které se týkalo bezúplatného převodu některého majetku státu do vlastnictví územních samosprávných celků. Obec projevila zájem o převod tohoto majetku do svého vlastnictví a vláda tento převod schválila. Nicméně o převod majetku se začaly ucházet i jiné obce a ministr obrany rozhodl o pozastavení převodu.

³⁶POSPÍŠIL, Ivo. In WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Zákon o Ústavním soudu s komentářem*. Praha: ASPI, a.s., 2007. s. 149 (§ 43 zákona o Ústavním soudu).

³⁷Usnesení Ústavního soudu ze dne 2. srpna 2013, sp. zn. III. ÚS 1786/13

³⁸Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů

³⁹Usnesení Ústavního soudu ze dne 27. února 2007, sp. zn. IV. ÚS 606/06

Ústavní soud nejprve přezkoumal formální náležitost ústavní stížnosti a došel k následujícím závěrům:

- Ústavní stížnost lze podat ve lhůtě 60 dnů od doručení rozhodnutí o posledním opravném prostředku, který zákon k ochraně práva poskytuje. Tím je usnesení vlády ze dne 12. 4. 2006. Stěžovatelka doručila Ústavnímu soudu svou první stížnost 25. 5. 2006, z čehož vyplývá, že k tomuto datu jí byl obsah usnesení znám. Předmětná ústavní stížnost byla doručena Ústavnímu soudu dne 19. 9. 2006, je tedy zřejmé, že **stanovená lhůta nebyla zachována** a představuje procesní překážku, kterou nelze překonat.
- Aktivní legitimaci k podání ústavní stížnosti má podle § 72 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu pouze zastupitelstvo obce. Jestliže daná ústavní stížnost byla podána přímo obcí, jedná se o někoho **zjevně neoprávněného**.
- Konečně podmínkou aktivní legitimace zastupitelstva je nezákonný postup, který zakládá zásah do ústavně zaručeného práva na samosprávu. Ústavní soud konstatoval, že *„rozhodování státu o převodu nepotřebného vojenského majetku je sice rozhodováním státu, nicméně **nikoli státu jako nositele veřejné moci, ale státu jako dosavadního vlastníka převáděného majetku.**“*

Ústavní stížnost tedy byla odmítnuta mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků podle ustanovení § 43 odst. 1 písm. b), c) a d) zákona o Ústavním soudu jako návrh podaný po lhůtě stanovené k jeho podání, návrh podaný někým zjevně neoprávněným a návrh, k jehož projednání není Ústavní soud příslušný.

Předmětnou ústavní stížnost sp. zn. **IV. ÚS 331/02**⁴⁰ podalo zastupitelstvo obce L. proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 3. 2002, čj. 15 Ca 444/01-14 a rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje ze dne 13. 7. 2001, čj. LP 75/SR 6521/694/01 ve spojení s rozhodnutím Okresního úřadu Louny ze dne 29. 5. 2001, čj. 1090/01, kterým byl pozastaven výkon části usnesení obecního zastupitelstva obce ze dne 30. 3. 2001.

V rozsahu směřujícím proti rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje a Okresního úřadu Louny byla ústavní stížnost odmítnuta. Jelikož proti citovanému rozhodnutí krajského úřadu není připuštěn řádný opravný prostředek, začala jeho doručení stěžovateli plynout šedesátidenní lhůta k podání ústavní stížnosti.

⁴⁰Nález Ústavního soudu ze dne 30. září 2002, sp. zn. IV. ÚS 331/002

Z důvodu, že stěžovatel podal návrh k poštovní přepravě až dne 23. 5. 2002, nelze tuto opožděně podanou ústavní stížnost meritorně přezkoumat, a proto byla Ústavním soudem podle ustanovení § 43 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu odmítnuta.

4.2.3 Odmítnutí návrhu pro podání někým zjevně neoprávněným

Ústavní stížnost sp. zn. III. ÚS 16/96⁴¹ byla podána městem K. proti rozhodnutí Ministerstva obrany České republiky, kterým byla zamítnuta žádost o udělení souhlasu k prodeji bytů ozbrojených složek v domech ve vlastnictví města K. V tom město K. spatřuje porušení ústavního práva na samosprávu a dále také porušení vlastnického práva. Spolu s ústavní stížností byl podán i návrh na zrušení (tehdy platného zákona) ustanovení § 22 odst. 4 zákona č. 72/1994 Sb.⁴² a ustanovení § 7 odst. 3 zákona č. 102/1992 Sb.⁴³

Jelikož navrhovatel nevyčerpal všechny procesní prostředky k ochraně práva (nebyl podán rozklad proti rozhodnutí ministerstva), opírá svou ústavní stížnost o § 75 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu. Podle něj Ústavní soud neodmítne ústavní stížnost pro nepřípustnost, jestliže svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Ústavní soud došel k názoru, že došlo k naplnění požadovaných znaků, a to z těchto důvodů: spolu s ústavní stížností byl podán návrh na zrušení ustanovení zákonů uvedených výše a dále také Ústavní soud spatřuje podstatnost přesahování ústavní stížnosti svým významem jen zájmy stěžovatele „v důležitosti stanovení hranic ústavně přípustného omezení vlastnického práva v demokratickém právním státě, založeném na úctě k právům a svobodám člověka a občana“.

Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 15/96⁴⁴ (jednalo se o ústavní stížnost, kterou podalo stejné město proti stejnému rozhodnutí ministerstva obrany a ve které se domáhalo taktéž zrušení ustanovení uvedených zákonů) dospěl k názoru, podle něhož „ustanovení § 22 odst. 4 zákona č. 72/1994 Sb. nesplňuje podmínky omezení základního práva, resp. svobody (...) v důsledku jeho kolize

⁴¹Usnesení Ústavního soudu ze dne 6. ledna 1997, sp. zn. III. ÚS 16/96

⁴²Zákon č. 72/1994 Sb., o vlastnictví bytů, ve znění pozdějších předpisů

⁴³Zákon č. 102/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související s vydáním zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁴Nález Ústavního soudu ze dne 9. října 1996, sp. zn. Pl. ÚS 15/96

s jiným základním právem, resp. svobodou, nebo veřejným statkem (...) v důsledku čehož **rozhodl o jeho zrušení**. Protože podle § 74 zákona č. 182/1993 Sb. je **podmínkou podání návrhu na zrušení ustanovení zákona**, spojeného s ústavní stížností, **jeho uplatnění**, v důsledku něhož nastala skutečnost, jež je předmětem ústavní stížnosti, což v případě § 7 odst. 3 zákona č. 102/1992 Sb. **nebylo splněno**, Ústavní soud návrh na zrušení uvedeného ustanovení dle § 43 odst. 1 písm. f) zákona č. 182/1993, Sb. jako nepřijatelný odmítl.“

Ve věci ústavní stížnosti sp. zn. **I. ÚS 304/97**⁴⁵ podalo zastupitelstvo obce Š. proti rozhodnutím okresního úřadu – U.H. – finančního referátu, kterými bylo povoleno provozování výherních hracích přístrojů. Stěžovatel spatřuje porušení zaručeného práva na samosprávu v tom, že povolení může být vydáno „jestliže provozování loterií a jiných podobných her je v souladu s platnými zákony a jinými obecně závaznými právními předpisy“.⁴⁶ Obec vydala vyhlášku, kterou stanovila, na kterých místech výherní hrací přístroje provozovat nelze. Napadená rozhodnutí jsou tedy v rozporu s touto vyhláškou, i když její účinnost posléze pozastavil Okresní úřad v U.H.

Ústavní soud se zabýval výkladem pojmu „pozastavení výkonu obecně závazné vyhlášky“. I když je pozastavená obecně závazná vyhláška stále součástí právního řádu, smyslem pozastavení jejího výkonu je podle tehdejšího zákona o obcích⁴⁷ zabránit tomu, aby její aplikací nevznikaly nežádoucí důsledky, než orgán, který vyhlášku vydal, zjedná nápravu.

Podle Ústavního soudu se „*stěžovatel dopouští omylu, pokud tvrdí, že i vyhláška, jejíž výkon byl pozastaven, musí být dodržována jako závazná právní norma. Obecně závazné vyhlášky obcí totiž představují podzákonný právní akt a pokud byl jejich výkon právě pro rozpor se zákonem pozastaven, pak podle nich postupovat nelze.*“

Soudce zpravodaj proto ústavní stížnost jako zjevně neopodstatněný návrh mimo ústní jednání odmítl podle § 43 odst. 1 písm. c) zákona o Ústavním soudu.

⁴⁵Usnesení Ústavního soudu ze dne 11. září 1997, sp. zn. I. ÚS 304/97

⁴⁶Podle ustanovení § 4 odst. 4 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁷Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Ústavní stížnost sp. zn. **PI. ÚS 55/06**⁴⁸ byla podána zastupitelstvy obcí Rokytnice, Suchá Loz a Vysoké pole proti nezákonnému zásahu státu do práva na samosprávu. Porušení podle jejich názoru spočívá v „diskriminační úpravě daňových příjmů rozpočtů obcí“ podle zákona č. 243/2000 Sb.⁴⁹ Spolu s ústavní stížností obce podaly návrh na zrušení § 4 a přílohy č. 2 zákona č. 243/2000 Sb. a dále žádají, aby Ústavní soud zakázal pokračovat České republice v porušování jejího práva na samosprávu.

Jelikož nezákonnost zásahu státu stěžovatelé spatřují v existenci konkrétního právního předpisu, nelze se ustanovení § 72 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu dovolat. „Z ustálené judikatury Ústavního soudu se totiž podává, že **vydání právního předpisu za zásah státu do práva na samosprávu ve smyslu tohoto ustanovení nepředstavuje, neboť relevantní zásah musí mít podobu individuálního aktu aplikace práva nebo jiného individuálního zásahu (usnesení sp. zn. I. ÚS 92/94⁵⁰ a další)**“.

Danou situaci Ústavní soud posuzuje tak, že návrh podal někdy zjevně neoprávněný a podle § 43 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. b) zákona o Ústavním soudu jej odmítl.

Ústavní stížnost sp. zn. **II. ÚS 265/07**⁵¹ byla podána zastupitelstvem města Český Krumlov proti usnesení Okresního státního zastupitelství v Českých Budějovicích, jímž byla zamítnuta stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání a dále proti usnesení Policie České republiky, jímž bylo zahájeno trestní stíhání členů zastupitelstva a rady města Český Krumlov, a proti podnětu Krajského státního zastupitelství v Českých Budějovicích, na jehož základě bylo uvedené trestní stíhání zahájeno.

Po posouzení formální stránky podané ústavní stížnosti došel Ústavní soud k závěru, že nejsou splněny předpoklady pro meritorní projednání komunální stížnosti. Ústavní soud argumentuje tak, že podle § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu má aktivní legitimaci k podání ústavní stížnosti pouze ta osoba, která byla účastníkem v řízení, v němž bylo rozhodnutí vydáno. I když v písm. b) stejného ustanovení, týkajícího se komunální ústavní stížnosti, tento požadavek

⁴⁸Usnesení Ústavního soudu ze dne 22. února 2007, sp. zn. PI. ÚS 55/06

⁴⁹Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁰Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. července 1994, sp. zn. I. ÚS 92/94

⁵¹Usnesení Ústavního soudu ze dne 6. června 2007, sp. zn. II. ÚS 265/07

uveden není, je i zde podle Ústavního soudu nutno trvat na tom, že *„musí jít o zásah individualizovaný a ochrany před ním se může u Ústavního soudu dovolávat pouze ten územně samosprávný celek, jehož právo na samosprávu jím bylo přímo dotčeno.“*

Jelikož zastupitelstvo ani přímo město Český Krumlov nebylo účastníkem řízení, z nichž vzešla napadená rozhodnutí, Ústavní soud dospěl k závěru, že stěžovatel zjevně není osobou oprávněnou k podání návrhu na zrušení uvedených rozhodnutí. Ústavní soud dále zdůraznil, že podle ustálené judikatury a s ohledem na princip subsidiarity ochrany poskytované Ústavním soudem *„se materiální důvody zahájení trestního stíhání nacházejí mimo přezkum Ústavního soudu, pokud nejsou shledány prvky zjevné libovůle v rozhodování orgánů činných v trestním řízení.“*

Ústavní stížnost proto byla podle § 43 odst. 1 písm. c) zákona o Ústavním soudu bez přítomnosti účastníků mimo ústní jednání odmítnuta.

4.2.4 Odmítnutí návrhu pro nepřipustnost návrhu

Ústavní stížnost sp. zn. **PI. ÚS 12/12**⁵² podalo zastupitelstvo Jihomoravského kraje proti usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu spolu s návrhem na odložení vykonatelnosti napadeného rozhodnutí. Nejvyššímu správnímu soudu obec Tetčice doručila podání, kterým se domáhala zrušení opatření obecné povahy – Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje. Jako odpůrce v řízení vystupoval Jihomoravský kraj. Podle odpůrce nenabylo napadené opatření obecné povahy ještě účinnosti, za které je třeba považovat patnáctý den ode dne vyvěšení vyhlášky na poslední úřední desce obce ležící v Jihomoravském kraji. Devátý senát Nejvyššího správního soudu, který věc projednával, ji přeložil k rozhodnutí rozšířenému senátu. Ten rozhodl, že *„zásady územního rozvoje nabývají účinnosti patnáctým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky, kterou se oznamuje vydání opatření obecné povahy, na úřední desce správního orgánu, který toto opatření obecné povahy vydal“* a vrátil věc k projednání a rozhodnutí devátému senátu.

Po prozkoumání formálních podmínek podané ústavní stížnosti Ústavní soud konstatoval, že napadené rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního

⁵²Usnesení Ústavního soudu ze dne 12. června 2012, sp. zn. PI. ÚS 12/12

soudu je sice formálně pravomocné, avšak řízení v dané věci ještě nebylo ukončeno. Komunální stížnost proto byla posouzena jako nepřijatelná. „*Ústavní soud ve své rozhodovací praxi opakovaně dovodil, že ústavní soudnictví a pravomoc Ústavního soudu jsou vybudovány především na zásadě přezkumu věcí pravomocně skončených, a to nikoliv pouze ve smyslu formálním. Projednatelnými návrhy jsou toliko ústavní stížnosti napadající rozhodnutí, jimiž se soudní řízení definitivně uzavírá.*“

V souvislosti s tím byla ústavní stížnost odmítnuta podle ustanovení § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu.

4.3 Odmítnutí návrhu pro zjevnou neopodstatněnost návrhu

U zjevně neopodstatněného návrhu podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu se nejedná jen o posouzení procesních překážek, avšak už i o posouzení merita věci, byť jen zjednodušenou formou.

„Neopodstatněnost“ návrhu spočívá v tom, že „*návrhu chybí podstatné důvody, které by o něm dovolovaly meritorně rozhodnout. (...) Neopodstatněnost se může vztahovat jak ke skutkovým okolnostem, tak k právním vývodům návrhu.*“⁵³

Ústavní stížnost sp. zn. I. **ÚS 764/2000**⁵⁴ byla podána zastupitelstvem statutárního města P. proti České republice, zastoupené ministrem vnitra, proti nezákonnému zásahu státu do práva na samosprávu ve věci nevyhlášení voleb do zastupitelstev v nově zřízených městských obvodech. Nezákonný zásah je spatřován v tom, že ministr vnitra nesplnil svou právní povinnost, protože na základě žádosti nevyhlásil volby do daných zastupitelstev. Stěžovatel konstatuje, že zákonodárce neprovedl důslednou novelizaci a nedostatečně sladil legislativní úpravu volebního práva.

Ústavní soud došel k názoru, že „*platná úprava voleb do zastupitelstev v obcích vykazuje značné rozpory (...), pro které není aplikovatelná.*“ Dospěl proto k závěru, že „**nemůže být nezákonným zásahem státu do ústavně zaručeného**

⁵³FILIP, Jan, HOLLÄNDER, Pavel, ŠIMÍČEK, Vojtěch. *Zákon o Ústavním soudu. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007. s. 232 (§ 43 zákona o Ústavním soudu).

⁵⁴Usnesení Ústavního soudu ze dne 12. června 2001, sp. zn. I. ÚS 764/2000

práva na samosprávu **nečinnost ministra vnitra, když adekvátní zákonná úprava souvisejících otázek (...) chybí, resp. je sporná.**“

Senát Ústavního soudu mimo ústní jednání podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu návrh ústavní stížnosti jako zjevně neopodstatněný odmítl.

Ve věci sp. zn. **III. ÚS 1795/12**⁵⁵ podala ústavní stížnost obec Kocbeře proti rozsudku Nejvyššího správního soudu, kterým zamítl návrh na zrušení části opatření obecné povahy – Zásah územního rozvoje Královéhradeckého kraje. Jednalo se o vymezení ploch a koridorů veřejně prospěšné stavby rychlostní silnice.

Stěžovatelka kritizovala způsob, jímž se Nejvyšší správní soud vypořádal s argumenty obsaženými v jejím návrhu. Podle ní nebyla koncepce zásad územního rozvoje posouzena z pohledu vlivů na životní prostředí jako celek a dále namítala porušení ustanovení zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a stavebního zákona.

Ústavní soud shledal, že „**napadený rozsudek je v mezích relevantních námitek stěžovatelky způsobem nevykazujícím prvky svévole a pohybujícím se v rámci logicky akceptovatelného argumentačního pole dostatečně a náležitě odůvodněn.**“

Ústavní stížnost posoudil jako zjevně neopodstatněnou a podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu ji odmítl.

Obec Sulice podala komunální ústavní stížnost sp. zn. **IV. ÚS 1929/13**⁵⁶ proti rozsudku Nejvyššího správního soudu, v němž spatřovala porušení svého práva na samosprávu a porušení principu předvídatelnosti a právní jistoty.

Ústavní soud podaný návrh posoudil jako zjevně neopodstatněný a dále připomíná, že „**není další instancí v systému všeobecného soudnictví a že výklad jiných než ústavních předpisů (...) je možný tehdy, pokud chybná interpretace či aplikace podústavního předpisu nepřipustně postihuje některé z ústavně zaručených základních práv či svobod nebo je v rozporu s požadavky spravedlivého procesu či s obecně sdílenými zásadami spravedlnosti.**“

Nejvyšší správní soud stěžovatelce neupírá právo vytvářet územně plánovací dokumentaci, zohlednil však také nutnost proporcionality zásahu veřejné moci

⁵⁵Usnesení Ústavního soudu ze dne 7. června 2012, sp. zn. III. ÚS 1795/12

⁵⁶Usnesení Ústavního soudu ze dne 26. srpna 2013, sp. zn. IV. ÚS 1929/13

změnou platné územně plánovací dokumentace do vlastnického práva stěžovatelky, přičemž přesvědčivě zdůvodnil, proč považuje požadavek proporcionality zásahu za nenaplněný. Napadené závěry Nejvyššího správního soudu proto Ústavní soud nepovažuje za svévoli.

S ohledem na výše uvedené byla ústavní stížnost mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu odmítnuta.

5 Meritorní rozhodování

Pokud nebyl podaný návrh odmítnut, nařídí Ústavní soud ústní jednání, lze-li od tohoto jednání očekávat další objasnění věci. Jednání je veřejné, avšak účast veřejnosti může být za určitých podmínek vyloučena⁵⁷. K podané ústavní stížnosti se nejprve vyjádří soudce zpravodaj, který sdělí obsah návrhu na zahájení řízení a výsledky dosavadního řízení.

Ve věci samé rozhoduje Ústavní soud podle § 54 odst. 1 zákona o Ústavním soudu nálezem. Nález může vydat pouze senát nebo plénum Ústavního soudu, nikoliv však soudce zpravodaj. Senát jedná a usnází se za přítomnosti všech svých členů a rozhoduje většinou hlasů.

5. 1 Regulace hazardu

V oblasti regulace hazardu obcemi jako součásti práva obcí na samosprávu obdržel Ústavní soud během roku 2013 tři ústavní stížnosti obcí, které souvisely s nezahájením přezkumných řízení Ministerstvem financí podle ustanovení § 43 odst. 1 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů, ve vztahu k povolením vydaným dle ustanovení § 50 odst. 3 téhož zákona.

a) ústavní stížnost města Klatovy

V oblasti regulace hazardu podalo jako první ústavní stížnost město Klatovy, **sp. zn. IV. ÚS 2315/12**⁵⁸. Zastupitelstvo města Klatovy schválilo dne 7. 2. 2012 obecně závaznou vyhlášku, kterou na celém území města zakázalo provozování vybraných loterií a jiných podobných her, zejména výherních hracích přístrojů a dalších loterií a jiných podobných her povolovalých Ministerstvem financí na základě § 50 odst. 3 zákona o loteriích a jiných podobných hrách⁵⁹. Dne 5. 3. 2012 zaslal stěžovatel Ministerstvu financí podnět k zahájení přezkumných řízení podle § 43

⁵⁷Podle § 75 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, se jedná o situace, kdy to vyžadují důležité zájmy státu nebo účastníků řízení anebo mravnost.

⁵⁸Nález Ústavního soudu ze dne 6. května 2013, sp. zn. IV. ÚS 2315/12

⁵⁹§ 50 odst. 3 zákona o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů: „Ministerstvo může povolovat i loterie a jiné podobné hry, které nejsou v zákoně v části první až čtvrté upraveny, za předpokladu, že v povolení budou všechny podmínky provozování takové loterie a jiné podobné hry podrobně stanoveny. (...)“

odst. 1 loterijního zákona. Ministerstvo financí však reagovalo tak, že podle ustanovení čl. II bodu 4. zákona č. 300/2011 Sb., se na povolení podle § 50 odst. 3 zákona o loteriích a jiných podobných hrách zmocnění obce vydávat obecně závaznou vyhlášku nevztahuje do 31. prosince 2014. O tom, zda přezkumná řízení zahájí, stěžovatele neinformovalo.

Zásah do práv podle stěžovatele spočívá v tom, že Ministerstvo financí odmítá přezkoumat a zrušit jím vydané povolení k provozování interaktivních videoloterijních terminálů, ačkoliv podle judikatury Ústavního soudu jde o oblast, jejíž regulace spadá do pravomoci obcí a je na ministerstvu, aby v případě kolize mezi obecně závaznou vyhláškou o regulaci hazardu a povolením Ministerstva financí, zahájilo přezkumné řízení.

Stěžovatel posléze vzal svou ústavní stížnost zčásti zpět, nebo ministerstvo zahájilo zčásti přezkumná řízení a brojil proti zásahu ministerstva již jen v rozsahu, v němž přezkumná řízení nezahájilo. Zároveň spolu s podanou ústavní stížností spojil návrh na zrušení ustanovení čl. II bodu 4. zákona č. 300/2011 Sb., jelikož dospěl k závěru, že zásah do práva na samosprávu má svůj původ právě v něm.

Ministerstvo financí se k podané ústavní stížnosti vyjádřilo v tom smyslu, že jako správní orgán bylo při svém postupu vázáno zákonem, neboť se muselo řídit ustanovením čl. II bodu 4 zákona č. 300/2011 Sb., a pokud stěžovatel brojí proti jeho postupu, domáhá se ve skutečnosti vyslovení protiústavnosti zákona. Podle názoru ministerstva však vydání právního předpisu nemůže být zásahem způsobilým porušit právo na samosprávu. Podanou ústavní stížnost tedy Ministerstvo financí považuje za nedůvodnou.

K podané ústavní stížnosti se vyjádřil podle § 48 odst. 2 zákona o Ústavním soudu také Veřejný ochránce práv a uvedl, že podle jeho názoru se obce nacházejí při řízení podle § 43 loterijního zákona v postavení dotčeného správního orgánu, a proto nemají vhodné procesní prostředky k obraně svého práva na samosprávu. Ustanovení čl. II bodu 4 zákona č. 300/2011 Sb., nepovažuje za překážku rušení vydaných povolení, neboť nedopadá na regulační oprávnění obcí existující před novelou. Veřejný ochránce práv i přes to připustil, že by podpořil zrušení napadeného rozhodnutí, a to zejména s ohledem na dlouhodobou nezákonnou rozhodovací praxi Ministerstva financí.

Ústavní soud předeslal, že již na základě jeho starší judikatury bylo obcím ústavně garantováno oprávnění provozovat interaktivní videoloterijní terminály na

svém území. V kontextu právní úpravy regulace hazardu je povinností ministerstva financí zajistit respekt k ústavně zaručenému právu na samosprávu.

Podle Ústavního soudu se provozování výherních hracích přístrojů a obdobných zařízení nachází v zásadě na samém okraji společensky akceptovaných aktivit a je doprovázeno významnými negativními externalitami (patologické hráčství, kriminalita, jiné sociální problémy). Proto je žádoucí, aby zastupitelstva obcí v rámci samostatné pravomoci rozhodovala o tom, mají-li být hazardní aktivity na jejich území regulovány.

Jelikož s ústavní stížností byl podán také návrh na zrušení ustanovení zákona, řízení o ústavní stížnosti bylo podle § 78 odst. 1 zákona o Ústavním soudu přerušeno do té doby, než plénum Ústavního soudu tento návrh projedná. Ústavní soud tedy přezkoumal, zda bylo napadené ustanovení přijato v mezích Ústavou ČR stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem. Při přezkumu procedury přijetí napadeného ustanovení žádné nedostatky neshledal, a proto přistoupil k meritornímu přezkumu napadeného rozhodnutí.

Klíčovou otázkou zde bylo, zda zákonná norma, která ve spojení s postupem Ministerstva financí dočasně omezuje možnost obcí regulovat provoz interaktivních videoloterijních terminálů prostřednictvím obecně závazných vyhlášek, protiústavně zasahuje do ústavně garantovaného práva obcí na samosprávu. Ústavní soud došel k závěru, že dočasné suspendování možnosti obcí regulovat provoz interaktivních videoloterijních terminálů je zásahem do jejich ústavně garantovaného práva na samosprávu. Zdůvodňuje to tak, že součástí práva na samosprávu ve smyslu ustanovení čl. 8, čl. 100 odst. 1 a čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR a ve smyslu nyní již ustálené judikatury Ústavního soudu je také možnost obcí prostřednictvím vydávání obecně závazných vyhlášek regulovat provoz interaktivních videoloterijních terminálů na svém území a zdůrazňuje, že ústavní rozměr práva na samosprávu pochopitelně nelze měnit obyčejným zákonem.

Z těchto důvodů bylo tedy ustanovení čl. II bodu 4 zákona č. 300/2011 Sb., nálezem ze dne 2. dubna 2013 sp. zn. Pl. ÚS 6/13 zrušeno.

Postup Ministerstva financí tedy nelze považovat za ústavně souladný, neboť ministerstvo financí nedostalo své povinnosti zajistit v rámci přezkumných řízení podle loterijního zákona respekt k ústavně zaručenému právu na samosprávu a jeho nečinnost je tudíž sama o sobě rozporná s ustanovením čl. 8 a čl. 100 odst. 1 Ústavy ČR. Jelikož povinnost Ministerstva financí zahájit přezkumná řízení plynula již

z dřívější judikatury Ústavního soudu, konstatoval Ústavní soud, že ministerstvo svým postupem zároveň porušilo ustanovení čl. 89 odst. 2 Ústavy ČR, podle něhož jsou vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu závazná pro všechny orgány a osoby.

Ústavní soud proto ústavní stížnosti ve smyslu § 82 odst. 3 písm. b) zákona o Ústavním soudu vyhověl a Ministerstvu financí zakázal, aby pokračovalo v zásahu do ústavně garantovaných práv stěžovatele (a přikázal mu zahájit přezkumná řízení podle § 43 odst. 1 zákona č. 202/1990 sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů).

b) ústavní stížnost města Židlichovice a města Frýdlant nad Ostravicí

V těchto ústavních stížnostech (sp. zn. III. ÚS 2336/12⁶⁰ a sp. zn. II. ÚS 2335/12⁶¹) město Židlichovice a město Frýdlant nad Ostravicí namítaly porušení svého práva na samosprávu, které spatřovaly v postupu Ministerstva financí spočívajícím v nezahájení přezkumných řízení podle § 43 odst. 1 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů.

Zastupitelstva obou měst schválila obecně závaznou vyhlášku, kterou zakázala na celém území města provozování vybraných loterií a jiných podobných her a posléze Ministerstvu financí zaslala podnět k zahájení přezkumných řízení. Na toto podání však ministerstvo nijak nereagovalo.

Města následně obdržela sdělení Ministerstva financí, ve kterém jim sdělilo, že s ohledem na čl. II bod 4 přechodných ustanovení zákona č. 300/2011 Sb., nehodlá přezkumná řízení zahajovat, protože na povolení vydaná podle § 50 odst. 3 zákona o loteriích se nevztahují obecně závazné vyhlášky do 31. 12. 2014. Z tohoto důvodu oba stěžovatelé Ústavnímu soudu v souladu s § 74 zákona o Ústavním soudu navrhli, aby uvedené ustanovení zrušil.

Jelikož se však Ústavní soud identickou problematikou již zabýval v nálezu sp. zn. IV. ÚS 2315/12 ze dne 6. 5. 2013, zcela odkázal na závěry plynoucí z tohoto nálezů a Ministerstvu financí zakázal, aby pokračovalo v zásahu do ústavně zaručených práv stěžovatele.

Návrh na zrušení ustanovení čl. II bodu 4. zákona č. 300/2011 Sb., Ústavní soud v obou případech odmítl, jelikož napadené ustanovení zrušil dnem vyhlášení nálezů sp. zn. Pl. ÚS 6/13. Podle § 35 odst. 1 zákona o Ústavním soudu je totiž

⁶⁰Nález Ústavního soudu ze dne 18. června 2013, sp. zn. III. ÚS 2336/12

⁶¹Nález Ústavního soudu ze dne 16. července 2013, sp. zn. II. ÚS 2335/12

návrh na zahájení řízení nepřipustný, týká-li se věci, o které již Ústavní soud nálezem rozhodl.

5.2 Mandát člena zastupitelstva, volba místostarosty

a) ústavní stížnost města H.

Ústavní stížností **sp. zn. IV. ÚS 420/2000**⁶² se stěžovatelé Ing. arch. L. R. a zastupitelstvo města H. domáhají, aby bylo zrušeno rozhodnutí přednosta Okresního úřadu v Pelhřimově, kterým byl vysloven zánik mandátu člena zastupitelstva z důvodu ztráty volitelnosti v obci H.

Stěžovatel L. R. byl v komunálních volbách zvolen jako náhradník a od 3. 11. 1998 se stal členem zastupitelstva. Přednosta Okresního úřadu v Pelhřimově však upozornil na to, že od 14. 12. 1999 do 3. 1. 2000 se zastupitel přihlásil k trvalému pobytu v jiné obci a požádal zastupitelstvo, aby rozhodlo o vyslovení zániku mandátu podle § 55 odst. 2 písm. b) tehdy účinného zákona č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích. To se však nestalo, neboť podle zastupitelstva stěžovatel fakticky bydlel nadále v obci, ke změně trvalého pobytu došlo jen na velice krátkou dobu a nedostatek volitelnosti byl následně konvalidován, když se stěžovatel znovu přihlásil k trvalému pobytu v dané obci.

Přednosta Okresního úřadu rozhodl o zániku mandátu s tím, že stěžovatel přestal být volitelný z důvodu odhlášení se z trvalého pobytu.

Ústavní soud se zabýval otázkou, zda je ústavní stížnost jediným prostředkem k ochraně práv stěžovatelů a protože v dané právní úpravě chybělo zvláštní řízení pro soudní přezkum rozhodnutí o zániku mandátu a s odůvodněním, že ústavní stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, přijetí ústavní stížnosti neodmítl.

Ústavní soud se vyjádřil tak, že trvalý pobyt lze považovat za standardní podmínku k nabytí volebního práva a k jeho výkonu, neboť na samosprávě společenství občanů se mají podílet pouze ti, kdo do daného společenství patří. Dále zastává názor, že k ztrátě volitelnosti dochází na základě skutečnosti, že došlo ke změně trvalého pobytu a tuto právní skutečnost nelze zhojit ani anulovat, a proto mandát zaniklý z tohoto důvodu lze znovu nabýt pouze novou volbou. „*Je-li zákonem podmínka trvalého pobytu stanovena jako condicio sine qua non volitelnosti do*

⁶²Nález Ústavního soudu ze dne 10. října 2000, sp. zn. IV. ÚS 420/2000

orgánu obce, nutno s ní jako s takovou ze strany zastupitelů zacházet. Nelze být občanem jedné obce pro jednu oblast veřejného práva (např. daňového) a občanem obce druhé pro jinou oblast veřejného práva.“ Ústavní stížnost proto byla zamítnuta.

Ústavní soud dále upozornil na potřebu zajistit právo na soudní ochranu při možných konfliktech tak, aby ústavní stížnost nebyla jedinou obranou při nesouhlasu se zánikem mandátu. To je v současné době upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, kde ustanovení § 91 odst. 1 umožňuje členu zastupitelstva, jehož mandát zanikl, domáhat se zrušení usnesení zastupitelstva nebo zrušení rozhodnutí správního orgánu, který o zániku mandátu rozhodl.

b) ústavní stížnost města V.

Zastupitelstvo města V. se podanou ústavní stížností **sp. zn. I. ÚS 471/2000**⁶³ domáhá zrušení rozhodnutí Okresního úřadu Znojmo, kterým se pozastavuje výkon usnesení č. 1 obecního zastupitelstva obce V. ze dne 28. 5. 2000.

Okresní úřad spatřuje porušení zákona v tom, že v obci při obsazování uvolněných mandátů nebyl dodržován tehdy účinný zákon č. 152/1994 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a v důsledku toho jednání zastupitelstva při volbě nového starosty řídil někdo, kdo nebyl členem zastupitelstva. Pozastavil proto účinnost usnesení, kterým byl nový starosta zvolen.

Ústavní soud konstatoval, že podle § 62 odst. 1 tehdejšího zákona o obcích odporuje-li obecně závazná vyhláška nebo jiné opatření obecního zastupitelstva v samostatné působnosti zákonu, pozastaví okresní úřad jeho výkon. Volba starosty do této působnosti nesporně spadá.

Ústavní soud dovozuje, že důvodné pozastavení opatření obecního zastupitelstva předpokládá, aby mezi takovým opatřením a jeho tvrzenou protizákonností existoval bezprostřední příčinný vztah. Pokud tedy B. P., které byl mandát navrhnout, i když byla až pátá v pořadí, jej odmítla a vůbec členkou zastupitelstva prohlášena nebyla, tak tento postup nemohl nijak zpochybnit následující volbu nového starosty. Ústavní soud tedy shrnuje, že **„nelze pozastavit výkon jakéhokoliv opatření zastupitelstva obce jen proto, že v jeho činnosti shledá okresní úřad protizákonnost s tímto opatřením přímo nesouvisející, nýbrž tak lze učiniti pouze tehdy, pokud mezi protizákonností rozhodnutí obce a**

⁶³Nález Ústavního soudu ze dne 4. října 2000, sp. zn. I. ÚS 471/2000

pozastavením takového rozhodnutí bezprostřední vztah skutečně existuje.“
Napadené rozhodnutí Okresního úřadu proto Ústavní soud zrušil.

c) ústavní stížnost obce L.

Obecní zastupitelstvo obce L. podalo ústavní stížnost **sp. zn. IV. ÚS 331/02**⁶⁴ proti rozsudku krajského soudu v Ústí nad Labem (o zrušení části usnesení obecního zastupitelstva) a rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje ve spojení s rozhodnutím Okresního úřadu Louny, kterým byl pozastaven výkon části usnesení obecního zastupitelstva obce L.

Okresní úřad pozastavil výkon usnesení zastupitelstva, kterým byla schválena volba nového místostarosty, z toho důvodu, že otázka volby nového místostarosty nebyla součástí připravovaného veřejného zasedání a nebyla tedy zveřejněna v zákonné sedmidenní lhůtě na úřední desce. Jelikož nedošlo ve stanovené době k nápravě, krajský soud rozsudkem usnesení v části volby nového místostarosty zrušil a zdůraznil požadavek, aby se občané mohli s programem předem seznámit a že zastupitelé by měli znát mínění občanů k této změně předem.

Ústavní soud však výklad obecného soudu o dotčených ustanoveních zákona o obcích nesdílí, neboť obecný soud svým výkladem omezil zákonné právo doplnit program jednání zastupitelstva obce o návrhy předestřené v průběhu jeho zasedání.

S ohledem na to Ústavní soud konstatuje, že **„zásah státu ve smyslu čl. 4 odst. 4 Ústavy ČR nesmí být v rozporu s ústavně zakotvenými znaky samosprávy a je přípustný toliko tehdy, pokud to ochrana zákona nepochybně vyžaduje.“**

Ústavní stížnosti proto částečně vyhověl a rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 3. 2002, čj. 15 Ca 444/01-14 zrušil. V rozsahu směřujícím proti rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje a rozhodnutí Okresního úřadu Louny ústavní stížnost odmítl podle ustanovení § 43 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu jako opožděně podanou.

⁶⁴Nález Ústavního soudu ze dne 30. září 2002, sp. zn. IV. ÚS 331/02

5.3 Ostatní komunální stížnosti

a) ústavní stížnost města Rokytnice nad Jizerou – k otázce územního plánování

Zastupitelstvo města Rokytnice nad Jizerou podalo ústavní stížnost **sp. zn. III. ÚS 1669/11**⁶⁵ proti dvěma rozsudkům Nejvyššího správního soudu, kterými bylo rozhodnuto, že opatření obecné povahy – dodatek č. 1 k územnímu plánu města – se v části označených pozemků zrušuje. Územní plán města napadli u Nejvyššího správního soudu navrhovatelé (v případě ústavní stížnosti vedlejší účastníci), kteří se domáhali zrušení územního plánu z důvodu nezákonnosti stanovisek dotčených orgánů, jejich nepřezkoumatelnosti a absence jejich přezkumu. Nejvyšší správní soud došel k závěru, že námitky navrhovatelů jsou důvodné, neboť odůvodnění rozhodnutí o námitkách navrhovatelů napadeného opatření obecné povahy je ve vztahu k dotčeným lokalitám nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Ústavní soud konstatoval, že územním samosprávným celkům je ústavně zaručeno právo na samosprávu, zejména při rozhodování o rozvoji svého území. Schvalování územně plánovací dokumentace patří do samostatné působnosti obce. Při rozhodování o zásahu do samosprávy musí soud náležitě zvážit význam základního práva územního samosprávného celku na samosprávu a význam důvodů, svědčících pro takový zásah, přičemž zásah musí být přiměřený závažnosti takových důvodů.

Ústavní soud dále sdělil, že požadavky vznášené Nejvyšším správním soudem vůči zastupitelstvu obce, které se týkají detailnosti a rozsahu vypořádání se s námitkami vlastníka pozemku, nesmí být přemrštěné. **„Takové *přehnané požadavky* jsou výrazem přepjatého formalismu, který ohrožuje funkčnost územního plánování a přispívá k narušení stability systému územního plánování a právních jistot občanů a lze je hodnotit jako nepřipustný zásah do práva na samosprávu.“**

K uvedenému rozhodnutí zaujal odlišené stanovisko podle § 22 zákona o Ústavním soudu předseda senátu Vladimír Kurka. Podle jeho názoru měla být ústavní stížnost zamítnuta, resp. již předtím odmítnuta. Určujícím je podle něj to, zda zásah státu může představovat rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v řízení, v němž je obec odpůrcem tomu, kdo tvrdí, že byl jejím opatřením obecné povahy

⁶⁵Nález Ústavního soudu ze dne 7. května 2013, sp. zn. III. ÚS 1669/11

zkrácen na svých právech, neboť zde nejde o střet mezi státní správou a samosprávou.

Není podle něj možné Nejvyššímu správnímu soudu vytýkat, že požadoval, aby opatření obecné povahy byla vydána na základě úplných a navzájem nerozporných podkladových stanovisek. Dále pak namítá, že tvrzení o „přepjatém formalismu“ postrádá jakékoliv bližší odůvodnění.

b) ústavní stížnost města Ú. – nulitní akty

Zastupitelstvo města Ú. a zastupitelstvo městského obvodu Ú. – N. podalo komunální stížnost **sp. zn. II. ÚS 559/99**⁶⁶ proti usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, spolu s návrhem na zrušení ustanovení § 62 a 62a tehdejšího zákona o obcích⁶⁷, které se týkaly nápravy nesprávných opatření (obecně závazné vyhlášky nebo jiná opatření obce v samostatné působnosti).

Usnesením Poslanecké sněmovny bylo zrušeno usnesení zastupitelstva městské části o výstavbě oplocení v Matiční ulici. Zastupitelstvo je přesvědčeno, že rozhodnutí o realizaci stavebních úprav v Matiční ulici nepochybně patří do samostatné působnosti obce a jakýkoliv zásah do této působnosti je možný jen podle ustanovení čl. 101 odst. 4 Ústavy ČR.

Ústavní soud posoudil právní charakter napadeného usnesení a dovedl, že jde o zrušovací akt orgánu, který k němu nemá žádnou pravomoc – nemá právní oporu v Ústavě ani jiném právním předpisu.

*„Právní akt vydaný nepříslušným úřadem (orgánem) je v právní teorii nazýván **absolutně zmatečným právním aktem** – jde o paakt, který nikoho nezavazuje.“*

V době vydání nálezu Ústavního soudu náš právní řád neznal možnost vydat deklaratorní rozhodnutí, že jde o případ nulitního aktu. To se ovšem změnilo přijetím zákona č. 150/2002 Sb., o soudním řízení správním, který umožňuje možnost domáhat se nejen zrušení správního rozhodnutí, ale také toho, aby soud vyslovil jeho nicotnost. Navíc soud při zjištění, že rozhodnutí trpí takovými vadami, které vyvolávají jeho nicotnost, vysloví jeho nicotnost i bez návrhu. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, poté stanovil i některé důvody nulity správního aktu.

⁶⁶Nález Ústavního soudu ze dne 12. dubna 2000, sp. zn. II. ÚS 559/99

⁶⁷Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Byť se tedy jednalo o nulitní akt, Ústavní soud jej zrušil s tím, že „žádný orgán v tomto státě, byť jeden z nejvyšších, si nesmí osvojovat pravomoc, která mu nepřísluší.“

Závěr

Stěžejním cílem mé bakalářské práce byl rozbor judikatury Ústavního soudu týkající se institutu komunální ústavní stížnosti, která představuje specifický prostředek ochrany obcí a krajů před nezákonnými zásahy státu do jejich práva na samosprávu. Ústava České republiky garantuje v čl. 8 územním samosprávným celkům právo na samosprávu, a zároveň proto umožňuje orgánům územní samosprávy bránit se v případě, že by k takovému nezákonnému zásahu došlo.

Pokud tedy Ústavní soud shledá, že komunální stížnost je důvodná a došlo k porušení práva na samosprávu, musí ve svém nálezu vyslovit, v čem spočívá porušení práva na samosprávu, jaké zákony byly porušeny, jakým zásahem státu k tomu došlo a zruší napadené rozhodnutí státního orgánu.

K datu zpracování této bakalářské práce došlo k podání osmnácti komunálních ústavních stížností, avšak většina z nich byla ještě před tím, než by mohlo dojít k meritornímu přezkoumání, odmítnuta, jelikož nespĺňovala základní náležitosti stanovené zákonem o Ústavním soudu. Co se týče ústavních stížností, které byly posuzovány meritorně, můžeme je rozdělit do tří kategorií. První kategorie představuje regulaci hazardu a ústavní stížnosti směřovaly proti Ministerstvu financí, které odmítalo zahájit přezkumná řízení podle loterijního zákona. Další oblast se týká orgánů obcí, kdy byl posuzován mandát člena zastupitelstva a volba místostarosty. Ve zbývajících případech se ve vztahu k samosprávě Ústavní soud zabýval nulitními akty a otázkou územního plánování.

Dosud jedinou komunální stížnost kraje podalo zastupitelstvo Jihomoravského kraje v roce 2012 a týkala se zásad územního rozvoje, byla však Ústavním soudem pro nepřipustnost odmítnuta. Ve všech ostatních případech se jednalo o podání učiněná zastupitelstvy obcí.

Ačkoliv komunální ústavní stížnost bylo možné podat od samotného zřízení Ústavního soudu, k historicky prvnímu podání došlo až v roce 1997, avšak ani poté orgány územní samosprávy svého práva podat u Ústavního soudu komunální stížnost mnohokrát nevyužily. Podle mého názoru z toho ovšem nemůžeme vyvozovat, že by k zásahům do práva na samosprávu nedocházelo, přiklonila bych se k takovému vysvětlení, že obce v mnoha případech ani nevěděly, že by se na Ústavní soud vůbec mohly obrátit.

K zásadnímu obratu totiž došlo během let 2012 a 2013, kdy byla podána celá polovina ze všech komunálních stížností, z čehož můžeme dovodit, že jak se povědomí zejména o obecné ústavní stížnosti zvyšuje, dochází také k nárůstu komunálních stížností v agendě Ústavního soudu. V souladu s tímto trendem tudíž můžeme očekávat, že obce a kraje i nadále budou svého práva podat komunální stížnost využívat, jelikož představuje účinný prostředek, za jehož pomoci se mohou bránit nezákonným zásahům státu.

Literatura

Monografie, komentáře

BAHÝLOVÁ, Lenka a kol. *Ústava České republiky. Komentář*. 1. vydání. Praha: Linde a.s., 2010. 1533 s.

FILIP, Jan, HOLLÄNDER, Pavel, ŠIMÍČEK, Vojtěch. *Zákon o Ústavním soudu. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007. 896 s.

KLÍMA, Karel. *Ústavní právo*. 3. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o, 2006. 786 s.

KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v české republice*. 1. vydání. Praha: Leges s.r.o., 2012. 240 s.

KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2010. 377 s.

KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. 1. vydání. Praha: Linde a.s., 2007. 396 s.

ŠIMÍČEK, Vojtěch. *Ústavní stížnost*. 3. vydání. Praha: Linde a.s., 2005. 359 s.

WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Zákon o Ústavním soudu s komentářem*. Praha: ASPI, a.s., 2007. 624 s.

Články v odborných časopisech

ŠEVČÍK, Vlastimil. Ústavní stížnost jako návrh na zahájení řízení před Ústavním soudem. *Bulletin advokacie*, 1995, roč. 6, č. 6-7, s. 9 – 10.

Judikatura, vnitřní předpisy

Nález Ústavního soudu ze dne 19. ledna 1994, sp. zn. Pl. ÚS 5/93

Nález Ústavního soudu ze dne 22. března 1994, sp. zn. Pl. ÚS 37/93

Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. července 1994, sp. zn. I. ÚS 92/94

Nález Ústavního soudu ze dne 2. února 1995, sp. zn. I. ÚS 117/93

Usnesení Ústavního soudu ze dne 3. října 1995, sp. zn. III. ÚS 101/95

Nález Ústavního soudu ze dne 30. listopadu 1995, sp. zn. III. ÚS 62/95

Nález Ústavního soudu ze dne 9. října 1996, sp. zn. Pl. ÚS 15/96

Usnesení Ústavního soudu ze dne 6. ledna 1997, sp. zn. III. ÚS 16/96
Usnesení Ústavního soudu ze dne 11. září 1997, sp. zn. I. ÚS 304/97
Nález Ústavního soudu ze dne 12. dubna 2000, sp. zn. II. ÚS 559/99
Nález Ústavního soudu ze dne 4. října 2000, sp. zn. I. ÚS 471/2000
Nález Ústavního soudu ze dne 10. října 2000, sp. zn. IV. ÚS 420/2000
Usnesení Ústavního soudu ze dne 12. června 2001, sp. zn. I. ÚS 764/2000
Nález Ústavního soudu ze dne 30. září 2002, sp. zn. IV. ÚS 331/02
Usnesení Ústavního soudu ze dne 20. května 2003, sp. zn. I. ÚS 35/03
Nález Ústavního soudu ze dne 9. července 2003, sp. zn. PI. ÚS 5/03
Usnesení Ústavního soudu ze dne 28. dubna 2004, sp. zn. I. ÚS 236/04
Usnesení Ústavního soudu ze dne 22. února 2007, sp. zn. PI. ÚS 55/06
Usnesení Ústavního soudu ze dne 27. února 2007, sp. zn. IV. ÚS 606/06
Usnesení Ústavního soudu ze dne 6. června 2007, sp. zn. II. ÚS 265/07
Nález Ústavního soudu ze dne 11. prosince 2007, sp. zn. PI. ÚS 45/06
Usnesení Ústavního soudu ze dne 7. června 2012, sp. zn. III. ÚS 1795/12
Usnesení Ústavního soudu ze dne 12. června 2012, sp. zn. PI. ÚS 12/12
Nález Ústavního soudu ze dne 6. května 2013, sp. zn. IV. ÚS 2315/12
Nález Ústavního soudu ze dne 7. května 2013, sp. zn. III. ÚS 1669/11
Nález Ústavního soudu ze dne 18. června 2013, sp. zn. III. ÚS 2336/12
Nález Ústavního soudu ze dne 16. července 2013, sp. zn. II. ÚS 2335/12
Usnesení Ústavního soudu ze dne 2. srpna 2013, sp. zn. III. ÚS 1786/13
Usnesení Ústavního soudu ze dne 26. srpna 2013, sp. zn. IV. ÚS 1929/13

Nálezy a usnesení Ústavního soudu jsou dostupné na webových stránkách databáze rozhodnutí Ústavního soudu nalus.usoud.cz

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 218/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 102/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související s vydáním zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Zákon č. 72/1994 Sb., o vlastnictví bytů, ve znění zákona č. 227/2000 Sb., účinnému ke dni 30. listopadu 2011

Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích, ve znění nálezu Ústavního soudu č. 107/2000 Sb., účinném ke dni 28. dubna 2000

Sdělení č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy, ve znění sdělení č. 369/1999 Sb.

Shrnutí (abstrakt)

Bakalářská práce na téma „Komunální ústavní stížnost v judikatuře Ústavního soudu ČR“ je zaměřena na ústavní soudnictví vykonávané prostřednictvím Ústavního soudu České republiky ve vztahu k ochraně ústavně zaručeného práva na samosprávu, které náleží územním samosprávným celkům. Cílem práce je zabývat se jednotlivými ústavními stížnostmi a způsobem, jakým se s nimi Ústavní soud vypořádal.

This thesis „Municipal constitutional complaint in the case law of the Constitutional court of the Czech republic“ is focused on constitutional judiciary carried out by the Constitutional court of the Czech republic concerning the right of the municipalities and regions to self-government guaranteed by the Constitution of the Czech republic. The aim of this thesis is to address concrete municipal constitutional complaints and the method how the Constitutional court dealt with them.

Klíčová slova

Komunální ústavní stížnost, Ústavní soud, právo na samosprávu, zákon o Ústavním soudu, Ústava České republiky

Municipal constitutional complaint, Constitutional court, right to self-government, the Law of the Constitutional Court, the Constitution of the Czech republic